

لبنان
LIPANAN
QUOTIDIEN ARMÉNIEN
Place des Canons
Rue d'Italie N° 9
BEYROUTH
Directeur Responsable
M. ADJEMIAN

Պատասխանատու Տնօրեն
Մ. ԱՃԵՄԻԱՆ
Թաճկապետ 259 125 Ե.Գ.
Մուրիա 300 150 »
Արտատպարան 100 50 Գր.
Ամբիկա 6 3 Տղ.

Յօդուած կամ բողոքագրութիւն գրել ամփօփ եւ մէկ էջի վրայ.
Առ այժմ կը հրատարակուի ԳԵ. եւ ուրբաթ:

ԱՆԿԱՆ ՀԱՅԱԹԵՐԹ

Չհրատարակուած ձեռագիրներ հսկեն վերադարձուի

ԱՌ ԲԱՐԻՍԵՅԻՍ

«Մի» դասէք. զի մի դասըցիք:
ՄԱՏԹ. Ե. Ե. Ե.

Ա.

— Կեղծաւոր նախ եւ անկող գերա-
նը հանէ, ու սպա եզբօրդ աշխիւն օյւ-
ղը տեսիր: Այսպէս խոսեցաւ Քրիստոս
իր շուրջը խնուած բարիւնեցիներուն,
որոնք չէին դադարէր ուրիշներու վրա-
յօք բանաւաւ:

Աւերման ուղի առակ լուարութիւն:
Պէտք ունի հրատարակուող «Փիւնիկ»
թերթը, որուն նշանակութիւնն հայերէն ըլլալ
կը կարծուի, տարի մը շարունակ «կու-
զեմէ», «կը պահանջեմ» գրած է իր
116 թիւ համարներուն մէջ. ու՛ տակա-
ւին հարցնողներ կան թէ. ովքեր են ու-
ղողները ինչո՞ք են ուղղութեամբ, և ու-
րոնցմէ է որ կուզեն կամ կը պահան-
ջեն:

Այսպէս օրինակ. Օր մը՝ Ս. Նշան
եկեղեցւոյ թաղականութեան ակնար-
կելով «Ընթերցիւն կուզեմ» կ'ըսէ այդ
թերթը. Լա՛ւ. ենթադրենք թէ ընտ-
րութիւն ուղղութեամբ տեսնելու մը դա-
նակցական «աղբը» ըլլան. բայց՝ իրենց
հասկացողութեամբ իսկ, եթէ Ս. Նշան
եկեղեցին վանք մըն է, և Սուրբ վար-
դապետ ալ վանահայր մը, ուրիշ վան-
քապետական կալուածի մը հոգատար
մարմինը բնութեւն համար ո՞վ իրաւունք
կուտար մեր այդ անհուսաւ ընկերե-
րուն. և կամ թէ իրենց ինչ գործ կըր-
նային ունենալ «Հինգամ» Գրիստոսի՜!
«Խառնալու» հաստատութիւններէն ներս,
Բայց այդքան անբարիւն հոգի և լե-
զու ունեցող այդ երկրորեակ խմբագրե-
րը ուրիշ օր մը, կոչեցեալ երեւելիե-
րու շարքին եկեղեցի կուգան, Սրբազան
կաթողիկոսին Ս. աջը կը համբուրեն, ա-
նոր միապետական շնորհալի գերակայու-
թիւնը կը գովաբանեն, ու՛ անհատական
թէ ընդհանրական քուէի արմէքէն ուն
ձեռնմխելութիւններէն մեզ ճառող այդ
նորեւել Բարիսիցիները. պահ մը լուռ
ու կորաքանակ կը ծնարարին կրօնապի-
տաւ, մինչև որ հայրապետական մա-
տը իրենցմէ սին կամ երկուքը «Արմա-
մէայ կաթողիկոսականութեան մարմին» ան-
դամ նշանակէր. ու վաղայնորդ օրն ալ
դաշնակցական բառարանէն կորչուած բա-
ռով մը «Ազգային Խորհուրդ» մը կըրտու-
էին:

Եւ ահա թէ ինչպէս մտնի մէջ նի թ-
ռաւոր Ս. Սեղանի առաջ նուիրագործ-
ութեամբ, ի մեծ խարկանք մեր բարեմիտ
ազգայիններուն:

Բայց մի՛ մոռնա՞ք որ այս Կրտսերի որ-
դինները երբ մէկ կողմէն ամէն օր կրօ-
նապետին առջեւ հովուի կուգան, միւս
կողմէն անոր մեզ տուած հաւատքը կը
ծաղրեն: Իսկ Զատիկի օրով չէր որ Բրի-
տոսը քարկածեցին այնքան լպիւր հա-
ժարած-կուրծեամբ մը:

Բայց ուր էր մեծ կրօնապետին

ստոր, որուն մենք կ'սպասէինք
անկասկած: Ուր էր կրօնական բարձ-
րաստիճան պետերու արդար ցատուը,
որուն մենք կ'սպասէինք անհամբեր: Ուր
էին կրօնական ժողովներու բարձրա-
դակ Բողոքները, որոնք մենք կ'սպասէ-
ինք անպատճառ, և վերջապէս ուր էր
խաչակիր հաւատացեալներու բոլրն ու
մուրը, որուն մենք կ'սպասէինք իր օ-
րին:

Լու՛ւ. էր այդ օրը... Սահմակե-
ցուցիչ լուրերն... երբ երկու թա-
փառական հեթանոս հայեր՝ 1925 տա-
րին երբ վերջը, իրենց կեղտոտ մատներուն
լորձուկ գործիքով կը խաչէին Քրիստո-
սը... երբ մենք այնքան խոր գղա-
ղումներով կը տեսնէինք անոր հրաշա-
փայլ յարութեան տօնը:

Կարգացինք «Փիւնիկ»-ի «Զատիկ»
և թող տունը որ կարգային մեր դա-
ւակներն ալ, Կարգացին մեր ազգային
պետերը՝ «Փիւնիկ»-ի «Զատիկ»-ը ու ան-
ոնց հետ կրկին նստան լազգային խոր-
հուրդի սեղանի շուրջ: Կարգացին մեր
կրօնապետերը՝ «Փիւնիկ»-ի «Զատիկ»-ը ու
դարձեալ անոնց երկարեցին իրենց աջը-
նէ վերջապէս որքան զարուհիւրի սըր-
բապղծութիւն մըն էր վերջին նահատա-
կաց տօնին օրը, մեր խաչակիր պա-
պերու թարմ աճիւններուն վրայ տես-
նել հեթանոսական զիջող պապեր և ար-
իւնաքան զրօշը: Ո՞վ թողարկեց այդ
գաղթականացի սրբապղծութիւնը Ս.
խորանի կողքին, ո՞վ ձայն տուաւ այդ
անհաւատ լեզուներուն, որ ծաղրէին մեր
նահատակներուն լուր: արիւնք և մեղմէ
պահանջէին նոր երակներ, բոլորը ար-
իւնաքան ընելու անհաղ ախորժակով:

Ի՛նչու է որ կրսն թէ առաջ տարի-
ներ անդեր են այդ օրէն, և տասը տա-
րին մէկ սերունդ հաշուելով սպիացեր
են մեր վերքերը, զօրացեր են մեր բա-
ղուկները, նոր «պերունդը» չ'իտնին լե-
ցուցեր է մեր անգին՝ ստաւորականնե-
րուն անդամանի թացը ու մենք ար-
դէն կազմ ու պատրաստ՝ պէտք է գրո՞ւ
տանք մինչև «մեր արօնները անցնին
բուր գերեզմաններու վրայն»:

Ի՛նչու է, չիտակ է, որ հայրապետա-
կան հովանիին տակ գործող Ազգ. խոր-
հուրդն է որ մեզ կը զգուստամէ՝ «Մա-
փեցէ՛ք անոնց համար որ, դեռ պատ-
րաս են մեռնելու»:

Ինչու են տակաւին այս հին կոկը-
նոցները մեր թարմ դիակներուն վրայ.
Ո՞վ Ազգին ձայնը այսքան անպատաս-
խան ստուօրէն տուաւ՝ անօթի բազա-
խնդրի մը, որ միայն իր օրուան հա-
ցին հեռանկարովը անուշադի հանէր մեր
Սուրբհայր բազորը, և գաւաճանք մեր
խաղաղ կեանքին: Զարուած ու կըլտ-

ուած են այս կարգի բարբառներնե-
րուն քնական արդիւնքներն ու լուրջ վր
տանկները, երբ ամէն օր, ամէն տեղ
կը գրուին ու կը խօսուին, լիւր կաց-
քով մը:

Տասը տարի... Այ՛ո, 1915—1925.
Յեղին ամենօրեայ նահատակութեան
թուականն է այդ տասը տարին: 1915ին
ջարդ: 1916 ին ջարդ, 1917 ին ջարդ,
1918 ի մինչև վերջերը ջարդ, 1919 ին
անապատներէն ներգաղթ և թափառում
ներ, 1920—1922 Քէմալական շարժում
Մարաշ — Հաճին — Զէյթուն — Այն-
թապ — Ուրֆա և այլն՝ պատերազմ ու
կոտորած: 1922 ին Իգլոր և Պրիւս ի-
րենց շրջակայքներով ջարդ և օրոգաղթ,
1923—1925 արտագաղթ ներքին գա-
ւառներէն, զաղթ դէպի Արմանիկ, Պը-
րազը, Մէքսիքո, Քիպա, Քանադա,
Միացեալ Նահանգները և Թրանսա:

Ահա, այն տասը տարիները, որ մէկ
սերունդ կը հաշուեն մեր ցեղամիտ արկ
լօզները:

Եւ ի՞նչ մէկ ինչ հաշուէինք անոնց
անուշովը խօսք ամեն, և անոր տա-
սը տարուան պատմութիւնը գիշերալու-
չափ տոգտ ըլլալ:

Փօթթիթս Ազգային տխմար հոյե-
րով հրապարակ գալ, ու այնքան կոպիտ
սխալներու վրայ թեզ՝ չ'ընէ... Ազ-
գային, հայրենասէր հողաթափերով
մեր նահատակներու աճիւններուն վրայ
ուխտի գնալ, ու լեռնակուտակ գանկե-
կերու շուրջ պար լսել, անոնց Ս. հա-
ւատքը ծաղրել: Անտանելի է ալ:

Բայց ասոնք այն շաղակրատ բարի-
սեցիները չ'են որոնք երբեմն պապէն ա-
ւելի պապական, վիշտով կը խաչէին Հա-
յաստանի շուրջ, Նիկիացիի, կրօնքի ու
հաւատքի անուշով այնքան սրբացած,
տարիներ շարունակ կոկորդիլոսի ար-
ցունքներ կը թափէին, աղտոտ վրօ-
վաւորներէ կը խաչէին, խաբելու և մո-
լորցնելու համար տանջուած գաղութա-
հայութիւնը: Սակայն մենք այժմ շատ
լաւ կը լսենք Նիկիայի վնջ խոշոր Նիկե-
ղեցիներուն վրայ զողանջող զանգակնե-
րուն գոռ ձայնը: Մենք այժմ մեր սե-
փական աչքերով կը կարգանք ամե-
նայն հայոց Հայրապետութեան ձեռնադր
կալութիւնը որ կ'ըսէ:

... Ուրախ եղէ, զի քսի անա-
պատ ծառաւի գերկէ մեր Հայրենի կր-
կին զգեցեալ գաղղ հարսն նուաւուր,
Մենք այժմ որոշապէս կը տեսնենք
մեր մայր հողին վրայ վերականգնող
Նոր Արաբիքը, Նոր Մալաթիան, Նոր
Խաբեքը, և վերջապէս շուտով պիտի
գանենք մեր Նոր Հայրենիքները հո՛ն
աւելի կենտալից, աւելի բարեօք, քան
երբէք: Մենք այժմ հո՛ն կենդանի վկա
ներ ունինք մեր զրկուած որբերը, ք-
րոնք սկսած են գրել իրենց որբ եղբայր
ներուն:

«... Հայաստանի սահմաններէն
ներս բոլորը բնակչութիւն են, հոն Բրի-
տոսի «Սիրեցէ՛ք զմիմիս» կը թա-
ւառէ»:

Իսկ որքան մեծ պապանցում մը
պէտք է տայ Հայաստանի որդացեալ
Վարչապետ՝ Ա. Միսաիկեանի այն շը-
ռինթալից պատգամը ուր կ'ըսէ.

«Որ հայերէն չ'խօսիր, նա հայ չ'է»:
Աւերման ի տես այս բոլորին, ա՛յ
պէտք է որ շարանան այն շարամիտ լե-
զունները, որ կուզեն մեզ ուժացնել մեր
հաւատքէն ու Հայրենիքէն, և կուզեն
գաղութահայութեան անուշովը տոնող-
ծել Ա՛ՆՀԱՅՐԵՆԻՔ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ...
ԱՆՀԱՅՐԱՆ ԱԶԳՈՒԹԻՒՆ:

Զգո՛յշ ուրեմն այս թափառական
բաղդախորհրդներէն, որոնց հաւատքն ու
հայրենիքը այնքան մօտ է իրենց քաղ-
ցած ստամուքին:

Մ. Աղապարեան

[Շար.]

Ս. Խ. — Պ. Միսաիկեան Աղապարեան,
իր ուսումը ստացած է Պոլսոյ Ազգ. Կեդ-
րական Վարժարանին մէջ 1909 թ.
1914 թ. վկայուած է որպէս դասաւո-
րակ ուսուցիչ: Նշան է Պոլսոյ Ս. Գ.
Հնչ. Ուսանողական միութեան հիմ-
նադիր ժողովի կէսնագրոյն անդամը,
եւ մասնակցած է 26 շաբաթ վերջին
Պատգամաւորական ժողովներուն. իմ
հազիւ նուազապէս Սուրբ Գայազի
խան կախաղաններէն, ախորհուած է
մինչև Տէր-Զօր. և ուրիշք ընդա-
նուր ջարդի կարմիր ճապարկներէ կր-
կին փախսական, ապաստանած է Հա-
յկա՛ Գերման երկաթուղային ընկերու-
թեան մօտ, ստանձնելով պատասխանա-
ւոր պատգամներ:

Պ. Միսաիկեան Աղապարեան փոքր հա-
ւատքն արագաճած է գրական ինքնագիտ
կարգին, «Միմիս» «Ազ-ՆՍ»
«ՀԱՅ-ՆՆՈՒ» ծածկագրուներով: Գը-
նահատուած է որպէս մանկավարժ ու-
սուցիչ, և նամանաւոր եղած է Տէր-
գառ հրապարակի գիր:

Նմանաբար ինչ անվան ըլլա-
լով իր մեծական բողոքագրութիւնները,
հեզգիտէ պիտի օայ իր յաջողական քի-
ւերով:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԱԶԳ

Հասարակութեան կողմէ թե-
րիս հանդէպ ցոյց տուած հա-
մակարանին եւ փաշտելութեան
վայ, այս քիւնեցեոյ «Լիբա-
նոն» պիտի հրատարակուի շա-
բաթ երեք ունգում [ԳԵ. ԵՏ.
կիր. եւ կրկնակ ծաւալով]

«Լիբանան» կը մնայ միտ
... և օրկանն է ամբողջ
Սուրիանայ գաղութին.

ՄԱՏԱՆԻ

Հայ-Սիրա. — Երազիր Ազգային
քաղաքական հաշիւ, և միջադիր Տ. Նշան
չէ Բողոքները: Տարագրութիւն Մարտի:

Տեղիցս Ազգային կ'անձին մէջ գոյութիւն ունեցող Ալս սուր երեւոյթներու մասին մեր նախորդ թիւերով անգագարած աշխարհը: Գծարարութեամբ մեծ արդիւնք մը չէ տուած մեր աշխարհը յետոյ ուսնալու դիտողութիւնները: Ն'չ միայն աշխարհը մը չէ տուած, այլ նաեւ անմիջական մարդոց կողմէ սխալ մեկնումով լրջալ կը կարծուի:

Մեր խօսքը Պէտրոսեանի ամբողջ հայտնութեան մասնաւորութեամբ, շեշտակիորէն, կրկին անգամ կ'ուզենք իրենց յայտնուած արարութիւնը հրաւիրել մի կանխ կենսական հարցերու շուրջ, որք կապ եւ մտանգիւղութիւն ունի ուղղակի մեր նկարագրին հետ:

Մեր կենցաղային ու բնակարանային միջավայրը եւ աշխարհը ըլլալու ենք: Վերջերս՝ ծայր աստիճանի սեփական ու անպարտաւորութեամբ միջոց մը շահագործելու ետեւէն ինկած ենք, եւ այս բանը պատճառ կը ըլլայ, արդէն իր տեսնական կայսրութեան մէջ աննախանձի գործութեան մասնաւոր ժողովուրդը, ղեկի անցումը, ղեկի անցումը ղեկէ, ու մտածել թէ ինչ վաճառք երեւոյթ...: Մեզ գոնէ ազգագիտական դասակարգին, որոնք եւս յանապա կը շահագործուին կարգ մը սգէներու կողմէ: Մեզ անհասկնալի եւ մութ բողոքով պարտաւոր այդ սիրտով ու յարմար զատակարգին անտարբեր մընայն է: Ինչպէս յիշակները վար չ'առնել ու միանգամ ընդ միջոց ազգը փրկել այդ կարգի անագիտական մարդոց ձեռքէն: Մինչեւ երբ այս ամալ վիճակը՝ ազգին բնակարանային ներկայ կացութեան մէջ որոնք արդեօք նախաձեռնարկ չ'ընեն ըլլան ժողովուրդը վերջնականապէս սպառնալով կործանարար երեւոյթներէն կամ մարտնչութիւններէն:

Լուրջ ըլլանք. Այսպէս՝ կորսուած ենք: Այսօր կ'ապրինք աշխարհի միջավայրի մը մէջ, այնպիսի մթնոլորտի մը տակ՝ զոր առաւել սպառնալէս ունենք քան աշխարհի մը լուրջ ըլլալու: Այս արտք հոգաւորական վրայ մեզի դէմ անհամար գանգատներ կ'ան, միւս կողմէն տեսնական իշխանութեան մեծամեծ բռնութիւններ վայելելու անխնայ բարեխախտութիւններ ունենք: Գոնէ զիսնայ օգտագործելու ենք տուած տոկոսը ու այդ կերպով փոխան հակակրօնային՝ համակրանք շահելու ենք մեզ հիւսկեւորդ ազգին ժողովուրդէն: Ո՛ր կ'առաջ նորոգուին, հասկնանք:

Ժողովուրդին անգործութիւնը խանգարել ուզող կամ գրպարելու փորձին ետեւէն եղողները ուսարդութիւն ընծայելու են իրենց անխոնձ բնակարանային երեւոյթնային անպարտաւորութիւններու մասին: Վերջ տուելու է անհամարաշխարհական ու իրար դէմ սնուցուած անսկիւզան ճգնաժամ: Ազգը բազմաթիւ ցաւեր ունի՝ աշխարհային ենք այդ ցաւերը ամօքել եւ ո՛չ թէ վերին վրայ վերջ մը եւս աւելցնել:

Դարձեալ կը կրկնենք. լուրջ ըլլանք: Բառին բովանդակ իմաստով պէտք է լուրջ ըլլալ: Իւրաքանչիւր հայ եւ միեւնոյն հասարակութիւն պատկանող ունի հոստանք, ըլլան անոնք պահպանողական կամ չափաւորներ, ինչ որ ալ, ինչ մտածումս ծառայողներ իսկ էղած ըլլան, պիտի արժեցնել զիսնայ իրենց բարի տրամադրութիւնները: Պատկանազան ժողովուրդի որոշ հասկացողութիւնը, դաստիարակութիւնը եւ առաւելապէս հաղաւթաբարութիւնը իւրաքանչիւր անոնց առաւելութիւններէն օգտուելու զիսնայ, եթէ բոլորս ալ սրտ ցաւ ազգայիններ կոչուելու յատկութենէն զուրկ չ'ըլլալ կ'ուզենք:

Լուրջ ըլլալ, եւ ուրիշ ոչինչ: Ազգավաճառ քայլերէ խուսափենք: Մեր մէջ կարգ մը խառնակիչ անձնատիրութիւններ հրապարակ ինկած են ու ժողովուրդին խաղաղ միասնութիւնը թաւառելով կ'աշխարհին սին գաղտնաբերելու եւ աշխարհ, այդ տեսակներ չեղովացնելու պէտք է. ապաւորելու իրապէս Ազգին ցաւերով մահացողներուն թողութիւն է, որոնք գէթ լրջութեան իմաստը խորապէս կ'ըմբռնեն:

ԹՈՒՐԶԵՐԷՆ ԳՈՒՆԱՅ ԾՏԱՐ ԴՊՐՈՏՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ԳՈՒՆԱՅԻՆ ԼԵՋՈՒ ՀԱՅ ՈՒՍՈՒՅԻՆՆԵՐԸ

Թրքական հանրապետութեան հասարակական ի վեր, ամէն որ նոր բարեփոխումներու նոր օրէնքներու գործողութեան ակաւորութեան ենք, այս կարգին կարելի է դասել նաեւ կրթական գործաւորութեան տուած կարգ մը որոշումներ որոնք անցեալ տարիէն սկսան գործողութեան գրուել:

Անցեալ տարի ընդունուած սկսեալ հայ աւանդական ստիպուեցան, մասնաւոր ղեկավար մը անցնել Պոլսէ կրթական

անօրէնութեան ներկայութեան կարեւոր շարունակելու համար իրենց տարիներէ ի վեր շարունակաբար տնտեսական հարկերը գործող այս օրէնքը միմիայն հայերու համար սահմանաւոր չէր անշուշտ, եւ շատ մը տարբերութիւններ թուրքերէն չէին գիտեր ստիպուեցան չի մասնակցել այդ քննութիւններուն, եւ միայն թուրք ղեկավարող տարիներէն ընթացքին, կամ ըստ ստիպուեցան մեկնել Երբէք հարկերէն:

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԱՆՁԱՅՈՅ ԳԵՊԵ ՄԸ

Անցեալ կիրակի, 10 Մայիս, կէսօրէն առաջ ժամը Տիմ. Ս. Նշան եկեղեցւոյ շրջապատին մէջ ձգարդ մը անկիրթ երիտասարդներու կողմէ խիստ անհաճոյ դէպք մը տեղի ունեցաւ:

Տեղիցս Ներսէս Միւրթեան որոշած էր Ա. Միւրթեանի տարաբաղաւ մասնաւոր արժեք սպաննողէն մը տունը եւ կեղծեց այդ շրջապատին մէջ: Այդ կարգին հարկ եղած դիմումները Ազգ. մարմիններու, Առաջնորդարանին կատարուելէ եւ վերջիններու համաձայնութիւնը առնելէ յետոյ պատրաստուած էին պատշաճ եւ խաղաղ կերպով Ազանդէսը տունը:

Հաջիլ յայտարարութիւնները պատերուն վրայ կը փակցուէին, մէյ մ'ալ մի քանի անկարգ երիտասարդներ կը դիմեն փակցուած յայտարարութիւնները պատուելու Ազանդէսին հախաձեռնող պատանի երիտասարդներուն վրայ յարձակելով՝ դաշնաւորով, դաւաղաններով կ'սկսէին բռնուիլ անխնայ կերպով ծեծել խեղճ մի քանի ուսանող տղաքներ: Հոս կ'արժէ զիտել տալ որ թերթին խմբագրութեան Պրն. Նրանդ Գէշիշեան եւս կը ծեծուի քսանէ աւելի վայրենի հալածակ Դաշնակցականներու կողմէ տուած պատճառով: Պ. Ս. Գէշիշեան զաւակն է քաղաքիս յարգուած բրժիշկներէն՝ Տօթթոր Սիքաշէլ Գէշիշեանի:

Ի միջի այլոց կը ծեծուին շատ մը անմեղներ, որոնցմէ ոմանք վիրաւոր վիճակի մէջ են եղեր, միոյն մէկ աչքը վնասուած: Ծնորդալի Ազգին շնորհաւոր գործերը...

Մեզի առաւելագոյն ցաւ ազգոյ պարգան ուրիշ բան չ'է՝ եթէ ոչ՝ կը լսենք թէ՛ Դաշնակցական պարտնեցողութեան մեղքները եղած են քաղաքիս մէջ զատ. նուազ կարգ մը ծանօթ Ազգային դործիչներ: ? ? :

Դաշնակցականներու այս աղաւթը նաեւ ընթացք անշուշտ իր որոշ եւ դէշ արգիւնքը պիտի տայ: Կ'ապառնենք Ազգային վերին մարմիններու (եթէ գոյութիւն ունին) լուրջ եւ կտրուկ մէկ կտրուկագործութեան: Այսպէս անգլիան իշխանութիւնը կրնայ հնչեցնել այդ տեսակ անկիրթներուն զայս մը տալ արդեօք կ'աշխարհիս քաղաքիս խաղաղ անդորութիւնը խանգարել եւ խանային:

Խմբագրութիւնս այս առթիւ ստացած է բազմաթիւ ցաւակցական գրութիւններ կարեւոր Ազգայիններու կողմէ՝ որոնց մէջ խիստ կերպով ցաւ կը յայտնեն Դաշնակցականներու բռնած ազգակործան ընթացքի մասին, եւ բոլոր Պէտրոսեանի հայրէն օտար շրջանակներու մէջ մեծ զայրոյթ պատճառած է եղած դէպքը:

ՀԻՆՏԵՆՊՈՒՐԿԻ ԸՆՏ-ՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՐԾԻՔԸ

Վերջին թիվներով Արարչային հասած թերթերը գրեթէ բոլորն ալ օրերով իրենց խմբագրականը նուիրած են դերման Նախագահի ընտրութեան մասին:

Բոլոր երկրներու մամուլը առհասարակ մտահոգութիւն կը յայտնէ Հինաստիպուրկի Նախագահ ընտրութեան համար: մասնաւորապէս այժմուս է միայն սակաւ ժամուրդ որ ամէնէնք կրէ աւելի մտահոգութիւն ու երկուր կը յայտնէ:

Ընթերցողին աւելի իրական գաղափար տալու համար, ստորեւ կու տանք Անգլ. եւ Յիւստանական մամուլի համառօտ անալիզները:

Անգլիական թերթերէն պահպանողական օրկանը «Մօնիթօր»-ը ամէնէն աւելի դառն կերպով կը պատկերացնէ Հինաստիպուրկի ընտրութեան ներքին:

Հայր-Արարչ

Հանապետական:

Ինչպէս յետագայ արտայայտութիւնը «... Նախագահ Հէպէրթին տեղ Հինապետական յաջորդութեամբ կայանալու հին դրոշակէն լոյս կը արտադրէ Մարաշապատ իր հոշակաւ ելակեան կողմէն վերադարձով խորատակեց երազները անոնց որ կուղէին Գերմանիայի միջապահութիւնը իրականացած տեսնել:

Ինչ պիտի ընեն համաձայնականները, Հէպէրթին վերադարձը համաձայնաւորէ Գերմանական 20 բանակի և ինչ որքա՞ն ըլլայ անոր շինութեան գիշարապետութիւնը: Գերմանիա հոգեպէս և մտաւորապէս պիտի մնայ գիշուած մինչև իր ակունքերը:»

Գերթէ նոյնիմաստ էրպով կ'արտայայտուին «Տէյի Թէլէգրաֆ» և «Տէյի Նիւզ» թերթերը:

Իսկ «Տէյի Հէրալտ» (աշխատաւորական) «Տէյի Գրօնիք» և «Մանչէսթըր-Կարտիէն» (Ազատական) օրկանները, ընդհակառակ Հինապետական ընտրութենէն մտահոգ ըլլալու պատճառով չեն գիտեր:

Ան ազնիւ մարդ մըն է կ'ըսեն, ոչ մէկ անխոնկ և բազմախոհ դիմ չը պիտի տանէ և թերեւս ոչ մէկ գործ ալ չկատարէ:

Իսկ «Թայմս» կիսապաշտօն օրկանըն ալ այս իմաստով կ'արտայայտուի: «Մարաշապատ Հինապետական Գերմանիոյ հանրապետութեան Նախագահ ընտրութիւնը ցաւալի է Եւրոպայի և նոյն իսկ Գերմանիոյ համար:

Շար.

ՄԱՍՈՒԼ

ՄԵՐԵՍ

Վերջ երա խորքը յորձակապանի անցան և գիւրքեր գրաւելու կը ձգնէին: Կախորդ սպիւ պատահականութեան ներկայացուցիչ Տօքթ Մեքսենանէն հաշիւ պահանջելու ելան: Ինչպէս Հիմայայտ մասին լուծիւն կը պահէին: Պատահեցաւ որ ուղեցին իրենց ինկիւններէն մէկը Սուրիահայութեան ներկայացուցիչը կարգել Ֆրանսական բարձր գովաւորութեան մօտ, Տօքթ Մեքսենանին տեղը քնակաւարար, այս վերջինը ուղեց տեղի տալ և ահա փոխինկ» ր փոփոխութիւն հայտանքներով սկսաւ վարկաբեկել նախագի պատուիրակութեան ներկայացուցիչը մինչև անգամ զայն իբր շահագրգիռ մը ցոյց տալով: Տօքթ Մեքսենան, իր շաշխները տուած է գինքը նշանակող վերին մարմինն, այս վերջինն ալ իր կարգին իր հաշուետուութիւնը ըրաւ արդէն: Ազգային շահերու նախանձախնդրութենէ աւելի աթոռի կոխ է զաշխակահաններու բրաժը, Վիշ անգամ տեսնուած է որ թերթի մը մէջ այդքան «Լրբօրն» յարձակում գործուի հանրային զործիչի մը վրայ որպիսին է յարգելի Տօքթ Մեքսենանը որ աշխարհ մեծ ծառայութիւններ մատուցուած է Սուրիայ հայութեան: Ար լսենք թէ, նախ ազգ, պատուիրակութեան ներկայացուցիչը անուանարկութեան դատ բացած է «Ֆրանկիլն» գէմ:

Արդեօք վերջին ժամանակ այսպէս յետին մտքերով հաշիւ պահանջողները կրնան ըսել թէ Հ. Հանրապետութեան նախկին ներկայացուցիչները Պոլսոյ Արքեպիսկոպոսի Պօփրէի Մարտիրոսի, երբ ևս ինչ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԱՇՈՒՂ.—ՂԱՐԻՊ

Աշուղ Միւսանի Աշուղ—Ղարիպը ներկայացուցաւ քրիսթոս թատրոնի մէջ ամառայ 10 ին կերակր կիսօրէ ետք ժամը 2 ին, Ղարիպը Հայկ Արծիւի կողմէն խոսքին կողմէ, աշուղ զարիպ թէպէտեւ լատագոյն օրերէ թերեւն մին է, բայց այնքան յաջող չի տեսցաւ հետեւեալ պատճառներով:

Ե. Նախքան ա մէկ քան նուագախումբը թէպէտեւ գեղալուծութեամբ Պ. Ի. Ղարիպին յաջողութեամբ և բոլոր հաջիւ մէջ կ'աւարտարին իր մասնակցի և անկէ ետք կ'անյայտ սնայ առանց նկատի ունենալու որ պէտք է աւանդուած գործ մը էր իս հանել, իսկ խորոզը չորտող արարին զաշխակահայրը և ջութակահարը եւս կը քաշուին, և օբերէթը իր ամենէն կարեւոր մասէն կը զրկուի և կը մնայ խեղճ տղայ մը ինքզինքնէն առաջնորդուած, որ ջութակ կը նուագէր:

Իսկ գերակատարներու մէջ, Պրն. Հայկ-Արծիւ բաւական յաջող կըրցաւ առնիլ Աշուղի դերը, իր ձայնը երբեմն կորսնցուց ինքզինքնակոթիւնը: Նուագէն մէկ երկու աստիճան բարձրէն կամ ցածէն երգելով եղանակները:

Օր. Սոխակեան բաւական համարձակ էր, Հաս-Սանամով, ձայնը մեծ յարմարութիւն ունի մարդը ունի, կրնայ լաւ ապագայ ունենալ:

Պրն. Սաթիւնեան ինչպէս յաճախ այս անգամ եւս կըրցաւ իր «քոմիք» տիտղոս արժեքները: Գիւր-Սանակի դերով, շատ յաջող էր ևս կրնայ լաւագոյն անուն ունենալ յառաջիկային և թէ շարունակէ բեմի հետեւի:

Պ. Միւրադ Վէշիշեան Աշուղ Հայկի դերով յաջող էր, ինք եւս լատագոյն ձիւքքը ունի կատաղեղական բիւններու մէջ:

Պ. Վաղարշակ լաւ էր Հօճի Սահակի դերով, ինչպէս նաեւ Տիկնայք Սէդա և Ն. Նարոյ իրենց մօտ ևս բըրձր գերով, իսկ մնացածները բոլորովին անվարժներ ևս ունին բարձրագոյնը խանգարեցին խաղի վերջաւորութիւնը:

Պ. Հայկ-Արծիւ որքան շնորհաւորելի իր նախաձեռնական ոգով և արուեստագետի արժանիքով այնքան պատասխանատու է իր ընկերները ընտրելու մէջ, և պէտք է այս զիտողութիւնները իրեն խթան մը ըլլան յառաջիկային ներկայացումներու մէջ բեմ չի հանելու համար մանուկներ որոնք քայլ նետել անգամ չեն իրենք: «ԱՅՅՈՒՆԸ ԵՎ»

Հաշիւ ներկայացուցին Ատակած չիկայ որ անոնցմէ ոմտնք Պէյրութի նախկին ազգ, պատուիրակութեան ներկայացուցիչներէն շատ աւելի անցադեր տուած են: Հաշիւ պահանջողները նախ իրենք պէտք է հաշիւ ներկայացնեն ևս ապա ուրիշէն հաշիւ ուղեւ ևս չեն:

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՔՕՄԻՆԻՍՏԵՐԸ ՑՈՅՑ ՍԸ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏԵՆ
ՀԻՆՏԵՆՊՈՒՐԿԻ ԴԷՄ

Պէրլինէն կը հետադրուի «Մաթէնի» ի. - Վ. օմիւնիստական կուսակցութեան վարիչ քօմիթէն գերման սենտիքաներու գաշնակցութեան և ընկերակցական քօմիթէն հարցող թէ կը միանա՞ն իրեն 24 ժամուան ընդհ. դրածադու մը յառաջ թերեւս համար Մարեշալ Հինապետական Պէրլին մամանած օրը, իրեն բողոքի ցոյց մը միապետութեան գէմ:

ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԵՐԴՈՒՄԻ ՊԱՏՃԵՆՐ

Պէրլինէն կը հետադրուի «Մաթէնի» ի. թէ Մարեշալ Հինապետական Մարիօ Գին պիտի ձեռնարկէ իր պաշտօնին: Բայց իսկական տոջ եւ ընկէ ետք հետեւեալ երգումը. «Մերդնում թէ ամբողջ ոյժս պիտի նուիրեմ գերման ազգին բարգաւաճման, թէ պիտի պաշտպանեմ անոր շահերը, թէ պարտքս պիտի կատարեմ խղճմտօրէն և թէ արգարութիւնը ի դարձ պիտի գնեմ ա մէնուն հանդէպ:» Բայց գերման Սահմանադրութեան, Նախագահը կրնայ, այս երգումին վրայ աւելցնել նաեւ կրօնական երգում մը, եթէ ուզէ:

ՏԻԱՐՊԵՔԻՐԻ ՄԵՋ ԵՐԿՈՒ ԸՄԲՈՍՏՆԵՐ

ԿԱՍԱԿԱՆ ՀԱՆՈՒՍԾ

Տիարպէքիւր. - Եթէ գիւղատուներն զինուորներէն և Մատարի բնակիչներէն խէֆիք օղլու Սապրի և Մատէնի բնակիչներէն իրգա օղլու Մէմիլ կախաղան հանուած են այսօր, ըմբոսանքուն միացած ըլլալուն համար:

ՍԵՐՊ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐ ՆՈՐ ՄԻՋԱԴԵՊ

ՍԵՐՊԻԱ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՈՐ ԵՐԿՈՒ ՊՈՒԿԱՐ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐ ՀՐԱԺԱՐԻՆ

Պեղկրատ. - Պոլկարիոյ վերջին գէպքերուն՝ Սերպիոյ կողմէ եղած միջամտութեանց մասին թէ՛ Սապրանիէն և թէ՛ պոլկար մամուլին մէջ Մ. Սաթիւի և Մ. Վաղարշի բրտած կարգ մը յայտարարութեանց վրայ սերպ կատաղարութիւնը ինքզինքը վերադարձուած կըղզայ և կը յայտնէ թէ այն ատեն միայն գոհացում պիտի գտնէ երբ այդ երկու նախարարները հրաժարեցուն:

Սերպ և պոլկար միջադէպը, հակառակ պարագային մեծ հոմաճառութիւն պիտի առնէ:

ՊԱԼԵԱՆՆԵՐՈՒ ԿԱՑՈՒԹԻՆԸ

ԻՍՍԼԻԱ ԿԸ ՍՊԱՆԵԱՑ ՍԵՐՊԻՈՑ

Լոնտոն. - Միլանոյէն կը հաղորդեն թէ Մասօլինի անձամբ միջամտութիւն մը ընելով Պեղկրատի գահալիւծում տ հասկցուց սերպ կառավարութեան թէ սերպիա եթէ պոլկարիոյ վրայ յարձակի, Ալպանիայ մէջ ըրած միջամտութենէն աւելի ծանրակշիւ հետեւանքներ պիտի ունենայ:

ՔՐԱՆՍԱԿԱՆ ՅԱՃՈՂՈՒԹԻՒՆ ՍԸ ՍԱՐՔԻ ՄԵՋ

Սապաթ. - Հիւսիսային Ժակաթին վրայ Ֆրանսական ոյժերը գուրս վտարեցին մարօքցիները Աուրուքի շրջակայքէն: Ինչնամին անկանոն յարձակում մը ենթարկուած է, տալով 50 մեռել և բազմաթիւ վիրաւորեալներ և թողած է կարեւոր քանակութեամբ ռազմամթերք: Ֆրանսացիներու կողմէ կարեւոր չէ ինչնամին գէմ ցոյց տրուած այս խիստ վերաբերումը շատ մեծ տպաւորութիւն գործած է շրջակայ ցեղախումբերուն վրայ:

ՃԵՅԻ ՍԱԻՏ ԲԱՆՏԵՆ ՓԱԽԱԾ

«Տօղրու եօլ» ի ստոյգ մամուլ որ լուրի մը համաձայն չէին Սաիտ Տիարպէքիւր բռնաբերուէ օրդուելէն յետոյ փախած է, իր հետ փախցնելով նաեւ հինգ բանտարկուհներ փախուստ պատրաստութիւնները չէին ստիտ բանտ չի դրուելէն առաջ բանտարկուհներ կողմէ պատրաստուած է քաղաքին շրջակայները խիստ հսկողութիւններ կը կատարուէին: Կը կարծուի թէ չէին տպաւորւել չէ հետացած:

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐԱԿԱՆ ՊՐՈՊԱԿԱՆՏ ՔՐԱՆՍԱԿ: ԲԱՆԱԿԻՆ ՄԵՋ

Բարիդ. - «Իման» կը գրէ թէ սովիւթեան զեպանտտան կը ցորդները 20,000 տոլար ստացած են, Ֆրանսական ծովային բանակին մէջ պաշտպանութիւն զուծին յատկապէս համար:

Տնօրէն. Օթէլ Բարիկի
Է. Բէնա Մարիկն.